

Stockholm 2016-09-29

Justitieutskottets delegationsresa Tokyo den 3 – 10 september 2016

Inledning

Justitieutskottet beslutade att med en delegation besöka Tokyo i Japan den 3 – 10 september 2016. Syftet med resan var att fördjupa sig i olika frågor inom utskottets beredningsområde, främst frågor rörande kampen mot människohandel, kvinnovåld och våldtäkt, kvinnojourer, fängelsesystemet, arbetet med polisförhör på video, bevisföring i domstolsprocesser, HBT-rättigheter och arbetet mot hatbrott. Utskottet var också intresserat av att fördjupa sig i arbetet mot gängkriminalitet och narkotika och andra droger, liksom förhållandet mellan tecknade bilder och barnpornografibrott.

Reseberättelse

Besöket inleddes måndagen den 5 september med en briefing på **svenska ambassaden** av ambassadören Magnus Robach samt ambassadörrådet Sven Östberg. Programmet gick igenom. Delegationen fick information om aktuella frågor i Japansk inrikes- och utrikespolitik.

Därefter besökte delegationen **Justitieministeriet** och träffade där **justitieminister Katsutoshi Kaneda** för en artighetsvisit. Därefter fick delegationen av tjänstemän vid departementet ta del av information om ändringar som ska genomföras i civilrättslig lagstiftning som ska bidra till att stärka kvinnans ställning i Japan bl.a. ändringar i folkbokföringssystemet och regler kring skilda kvinnors rätt att gifta om sig inom en vis tid. Delegationen fick också föredragning om ändringar i japanska straffrättsliga procedurer, bl.a. regler om ljud- och bildupptagningar av förhör. Slutligen fick delegationen en föredragning av japans migrationspolitik, vilken är restriktiv. Efter varje föredragning vidtog frågor och diskussioner.

Vid besöket hos **finansmyndigheten** senare under dagen fick delegationen föredragningar om ekonomisk brottlighet. Japan har problem med bedrägerier där en person söker upp äldre människor och lurar dem att överföra eller överlämna pengar under förespeglning att det är till ett barnbarn eller till en myndighet. Staten informerar om denna typ av brottlighet och kompenserar ekonomiskt offer som varit tillräckligt försiktiga. Personer vars bankkonton t.ex. använts för att ta emot

pengar genom bedrägeri får inte längre ha ett bankkonto. För barn vars namn utnyttjats på detta sätt blir det svårt att få ett fungerande liv som vuxen.

Den 6 september 2016 besökte delegationen **Tama Juvenile Training School** och informerades om arbetet på skolan. På skolan hamnar ungdomar som begått brott och som hänvisats till skolan av familjedomstolen. Bedrägeri och stöld är de vanligaste brotten. Skolan fokuserar på rehabilitering och återinträde i samhället. Det är viktigt att stärka barnens självförtroende och deras tillit till vuxenvärlden. För varje barn görs ett individuellt program för tiden på skolan. Närmare hälften av ungdomarna har avbrutit sin skolgång. Merparten bor inte med båda sina föräldrar. Skolan fokuserar på att ge barnen fullständiga avgångsbetyg. Skolan hjälper också till med bostad och arbete efter frisläppandet från skolan. Delegationen fick också en rundtur på skolans område.

Delegationen besökte samma dag **Fuchufängelset** och fick en rundtur på delar av fängelset. Därefter informerades delegationen om fängelset. Fängelset rymmer ca 2 700 interner men för närvarande finns 2 000 intagna i fängelset. I fängelset finns dels japaner som dömts till mindre än 10 års fängelse, dels utländska brottslingar. Det finns även interner som lider av svåra sjukdomar och som vårdas på en särskild avdelning. Majoriteten är dömda för stöld och narkotikabrott. De intagna får en individuell utvärdering när de anländer till fängelset. Fängelsetiden ska fokusera på arbete, rehabilitering och utbildning. De intagnas arbetsmoral ska höjas men de ska också få yrkeskunskaper. Fritiden får användas till läsning, självstudier och klubbaktiviteter. Alla interner tränar 30 minuter per dag. Att få arbete och bostad efter fängelsetiden är en stor utmaning. Många intagna tillhör brottsliga gäng men fängelset har inga problem med gängstrukturer och inte heller med t.ex. insmuggling av narkotika och telefoner m.m.

På kvällen den 6 september var delegationen bjuden på middag hos ambassadör Magnus Robach. Vid middagen deltog gästerna **Mr Koichi Nakano, Ms Hiroko Goto** och **Ms Kanada Ida**.

Den 7 september 2016 besökte delegationen **Tokyo Metropolitan Police** och informerades om bl.a. larmtjänsten och olika typer av polisarbete. Polisutbildningen tar 6 månader för collegeutbildade och 10 månader för high schoolutbildade. Drygt 40 000 poliser arbetar för Tokyo Metropolitan Police.

Samma dag besökte delegationen **National Police Agency (NPA)**. Delegationen fick information om it-relaterad brottslighet, sexuellt utnyttjande av barn och organiserad brottslighet. Brottsligheten i Japan minskar generellt men it-relaterad brottslighet ökar. Polisen saknar tillräckligt många specialister på detta område. Barnpornografi och bedrägerier är de största brottskategorierna när det gäller it-relaterad brottslighet. Ofta är det personer i utlandet som styr brottet medan personer i Japan används som målvakt. När det gäller sexuellt utnyttjande av barn infördes i Japan lagar mot barnprostitution och barnpornografi 1999. 2014 förbjöds innehav av barnpornografi i sexuellt syfte. Vanligast är att flickor i åldrarna 13 till 18 själva tar bilderna, t.ex. genom att blir lurade av en äldre man som utger sig för att vara tonårsflicka. Polisen satsar på att öka allmänhetens medvetenhet och på att själva närvara på nätet. Slutligen fick utskottet information om organiserad brottslighet i Japan. Denna form av brottslighet, benämnd Yakuzan, finns sedan

lång till tillbaka i Japan. Yakuzan ägnar sig främst åt narkotikabrott och bedrägerier. På grund av sämre samhällsekonomi har Yakuzan ekonomiska svårigheter och svårare att rekrytera nya medlemmar. Polisen satsar på att slå mot Yakuzans finansiella aktiviteter. Strategin är mycket stränga tillslag, en särskild lag som riktar sig mot Yakuzan samt att utesluta medlemmarna från samhället genom att vräka dem från deras bostäder, neka dem bankkonton m.m.

Utskottet besökte också en **Koban** senare under eftermiddagen. Poliserna i en Koban ägnar stor del av arbetstiden med att patrullera sitt område med cykel. De vanligaste ärendetyperna är felparkeringar och bilolyckor men även borttappat gods och liknande. En Koban är bemannad dygnet runt och på nätterna kan poliserna sova på övervåningen. Våld mot poliser är ovanligt och vandalisering mot Koban förekommer inte.

Sist under dagen besöktes **polisstationen i Otsuka**. På polisstationen arbetar 178 personer. Under polisstationen finns fyra Koban. Delegationen fick en förevisning av arresteringsteknik av poliserna på stationen.

Torsdagen den 8 september inleddes med att utskottet besökte **tullen vid Haneda flygplats**. Beslagen i tullen består framförallt av narkotika men även av bl.a. vapen och falska märkesesvaror. Även smuggling av guld förekommer där vinsten består i att mervärdesskatt inte betalas. Tullen samarbetar med Kina och Korea. Beslag från flygpassagerare minskar och beslag från fartyg ökar. Tullen i Japan ser en skiftning i smugglingstaktik från människor till gods. Taktiker som att lösa upp narkotika i sprit blir allt vanligare. Smuggling via postförsändelser öka i såväl antalet fall som mängd. Delegationen besökte även **tullen i Tokyo** hamn. Stora röntgenapparater har införts i hela Japan. Det tar nu 10 minuter att gå igenom en hel container jämfört med två timmar.

Under eftermiddagen besökte delegationen **justitiekommittén i underhuset i Japans parlament**. Ordföranden **mr Hanaski** samt två ledamöter i utskottet berättade om utskottets arbete. Därefter diskuterade delegationen med de japanska ledamöterna frågor som t.ex. organiserad brottslighet där det framkom att Japan fokuserar mycket på finansieringen för den organiserade brottsligheten. Vidare framhöll ordföranden i utskottet att han under lång tid arbetat mot sexuellt utnyttjande av barn. Förståelse för att sexuellt utnyttjande av barn aldrig kan accepteras har vuxit fram hos allmänheten men fortfarande krävs insatser för att öka allmänhetens insikt i frågan. Lagar med förbud mot barnpornografi och barnprostitution antogs 2000 och sedan dess har allt strängare regler mot sexuellt utnyttjande av barn införts i Japan. När det gäller våld i hemmen i Japan sker en kraftig ökning av antalet skyddade boenden för kvinnor. Kvinnors ekonomiska oberoende behöver också öka för att de ska kunna ta sig ur destruktiva relationer. Det framkom också att frågan om tvåkammarparlament respektive enkammarparlament är levande i Japan.

Sist på dagen besökte delegationen **Japans advokatsamfund**. Advokatsamfundet driver frågor om mänskliga rättigheter, bl.a. har man kritiserat att man inte har spelat in förhör med misstänkta personer. Japan har inte generella antidiskrimineringslagar. Diskriminering mot bl.a. homosexuella förekommer även om det slagits fast av domstol att diskriminering är förbjudet med hänvisning till

konstitutionen. När det gäller könsidentitet finns det en lag där en person som är född i fel kön kan klassas som sjuk. Därefter finns möjlighet att registreras med sin rätta könstillhörighet i folkbokföringen m.m. Enligt advokatsamfundet är den viktigaste frågan för tillfället lagstiftning mot diskriminering. Det finns ingen lagstiftning som förbjuder hets mot folkgrupp vilket framförallt drabbar koreaner som utsätts för hatfyllda demonstrationer. En lag med syfte att förhindra hets mot folkgrupp har nu föreslagits av regeringen och advokatsamfundet har för avsikt att arbeta för att den antas med effektiva åtgärder.

På fredagen den 9 september besökte delegationen **Tokyo Women's Consultation Center** som är ett skyddat boende för kvinnor som bl.a. utsatts för våld i hemmet eller är utsatta för trafficking. Hemmet erbjuder dokumentation av skador för framtida rättegång. Även kvinnornas barn får bo på hemmet. På hemmet finns bl.a. utredningsrum, läkarmottagning, psykologmottagning, sovrum, matsal, skola och förskola, lekrum, umgängesytor. Det saknas goda möjligheter att vistas utomhus. Hemmet ger ett skraddarsytt stöd till kvinnorna så att de ska kunna återuppbygga sina liv. Många har ingenstans att ta vägen efter att de lämnat det skyddade boendet och får därför hjälp med kontakt med den lokala socialtjänsten. Den största utmaningen är att många kvinnor kommer med ett tungt bagage med sociala problem. Fem män arbetar på boendet i syfte att bidra till att kvinnornas och barnens syn på män normaliseras.

Under eftermiddagen fick delegationen en guidad tur i **Japans högsta domstol**. Domstolen har till uppgift att tolka Japans konstitution och besluta om frågor om nationell lag. Domstolen kan förklara en lag som oförenlig med konstitutionen och därmed ogiltig. Det finns inget vittnesbås eftersom domstolen enbart ska tolka lagen inte bedöma fakta.

Sista besöket under resan var hos **Japan Association for refugees**, en NGO som hjälper flyktingar i Japan och som tillhör UNHCR. Det finns många flyktingar i Asien. Varje år ansöker 1000-tals flyktingar om asyl i Japan. För 2016 beräknas det att 10 000 flyktingar kommer att ansöka om asyl. Förra året ansökte 7586 personer om asyl. Av dessa beviljades 27 ansökningar. Japan tar emot 30 flyktingar per år i ett särskilt överflyttningsprogram. Korea har nu kopierat detta och tar emot lika många. Språk- och kulturbarriärer försvårar möjligheterna för integration. Många flyktingar som anländer förblir bostadslösa i månader. Flyktingar saknar i allmänhet rätt att arbeta men alla barn har rätt till fri skolgång. Väntetiden för besked kan ta upp till 10 år. Regeringen beviljar varje år understöd till 160 flyktingar. Ideella organisationer som den delegationen besökte försöker understödja med boende, eller i vart fall sovplatser, mat och mediciner. Försök att integrera flyktingar i det japanska samhället görs bl.a. genom att laga mat tillsammans. Japanernas uppfattning om flyktingar ändrades också efter att många flyktingar hjälpt till i katastrofarbete efter kraftiga jordbävningar.

Uppfyllande av syftet med resan

Delegationen sammanfattande bedömning är att resan uppfyllde det på förhand angivna syftet med resan.

Bilagor

Bilaga 1

Deltagare

Helene Petersson (S) delegationsledare

Anders Hansson (M)

Elin Lundgren (S)

Roger Haddad (L)

Johan Hedin (C)

Linda Snecker (V)

Sanne Lennström (S)

Ellen Juntti (M)

Från utskottets kansli deltog två tjänstemän.

Bilaga 2

Program

(Saturday 12 September Departure Stockholm with SAS)

Sunday 4 September

9.35 Arrival Narita Airport with SK 983
Transfer to Century Southern Tower in Shinjuku for
check-in
(Chartered bus)

Monday 5 September

09.30 Departure hotel by mini bus
10.00 **Briefing at the embassy**
11.30 Lunch by own accord at a restaurant
13.15 Departure embassy
13.30 **Courtesy visit to Mr Kaneda, Justice Minister**
14.00 **Briefing by the Ministry of Justice**
15.30 **Ministry of Justice**

- *Civil Affairs bureau: Recent changes in part of civil code that had affected women negatively*
- *Criminal Affairs Bureau: Issues in Japan's criminal procedure*
- *Immigration Bureau: Refugee application and situations in Japan*

15.40 Transfer to Financial Agency
16.00 **Meeting with Financial Agency**
17.10 Briefing on White Colour crime
17.15 Departure for hotel

Tuesday 6 September

- 09.00 Departure hotel for Hachioji by mini bus
- 10.00 **Visit to Tama Juvenile Training School**
- 12.00 Briefing and tour
- 12.00 Departure for Fuchu by mini bus
- 12.45 Lunch
- 13.40 Departure
- 14.00 **Visit to Fuchu prison**
- 16.00 Departure
- 17.00 Arrival hotel
- 18.30 Departure hotel
- 19.00 **Dinner at the Ambassador's residence**
- 20.30 With three guests
- *Mr Koichi Nakano, Professor, Political Science, Sophia Univ.*
 - *Ms Hiroko Goto, Professor, Chiba Univ. School of Law*
 - *Ms Kanako Ida, Op-Ed section Editor, Asahi Shimbun Newspaper*

Wednesday 7 September

- 08.30 Departure hotel
- 09.15 **Visit to Tokyo Metropolitan Police Department**
- 10.15 Short briefing on crimes in Tokyo
- Tour in Police Museum and
Command/Communication Centre
- 10.30 **Visit to National Police Agency**
- 12.00 Briefing on 1) Cybercrime;
- 2) Sexual exploitation of children
- 3) Organized crime (Yakuza)

12.00	Transfer
12.15	Lunch
13.40	Departure for Koban
14.00	Visit to a Koban (Police box) (Gokokujima)
14.40	Visit to a Police Station (Otsuka)
	Short tour
15.40	Taihojutsu (arresting technique) and Aikido (martial arts for training) experience at Otsuka Police station
16.00	Departure
16.30	Arrival hotel

Thursday 8 September

8.30	Departure hotel
9.00	Embassy
9.30	Visit to Tokyo Customs Office Haneda Branch
10.55	(Outline of Tokyo Customs Office, Clearance of Smuggling, Inspection by drug sniffing dogs)
10.55	Visit to Tokyo Customs Container Inspection Centre (Oumi)
12.10	(Maritime Container Inspection by large X ray machine)
	Transfer
12.40	Lunch
13.40	Transfer
14.00	Meeting with Committee on Judicial Affairs at
15.00	Japanese Parliament (House of Representatives 3F Standing Committee Meeting Room)

Mr Yasuhiro HANASHI, Chairman (LDP)

- *Mr Hiroshi ANDO, Director (LDP)*
- *Mr Seiji OSAKA Director (Democratic Party)*
- *Mr Tomohiko KINOSHITA, Member (Ishin)*

15.40 **Meeting with Japan Federation of Bar Associations**
16F Bengoshi Kaikan

16.40 Briefing on LGBT rights, hate crime (hate speech)

Participants (all lawyers)

- *Mr Shinji Ishihara (Vice President)*
- *Mr Yoshiro Saito (Vice President)*
- *Mr Hiroataka Honda, Committee on Gender Equality, Chair of PT on LGBT*
- *Ms Satoko Kitamura, Committee on Human Rights, Member of PT on discussion on hate speech*
- *Kim Chan Ho, International Division* ✕ *Interpretation*

16.40 Transfer to the hotel

(18.00 Gender role seminar at the embassy on voluntary basis)

Friday 9 September

09.30 Departure hotel

10.00 **Visit to Tokyo Women's Consultation Centre**

11.30 Briefing and tour, Director Ms Yoko Hirai

12.00 Lunch

13.40 Transfer

14.00 **Tour in Supreme Court**

14.30 Tour and short briefing on court system

15.30 **Japan Association for Refugees**

16.30 Visit to their office and discussion, Ms Eri Ishikawa

Saturday 10 September

08.30 Departure hotel

11.40 Departure from Narita

End of the Programme